

købte deres Varer i Fællesskab, og derved kunde saa Arbejderne faa deres Forbrug noget billigere. Tanken voksede, Forening efter Forening af den Art voksede op; de handlende ænsede det ikke meget, men Tiden gik, og Foreningerne bleve flere og flere. For en Menneskealder siden var det jo saadan, at Købmændene brugte ret haanende Udtryk om dem — jeg kan f. Eks. huske, at en Købmand i en Købstad brugte det Udtryk om Brugsforeningerne, at man kaldte dem for „Ædekasserne”; mere haanende mente man ikke, man kunde udtrykke sig. Men nu skulle vi huske paa, hvilken Klasse af Befolkningen det er, der ejer disse Foreninger. Det er nemlig Smaakaarsfolk, hvis Indtægter neppe naa til 1,000 Kr. De fleste Medlemmer af Brugsforeninger ude paa Landet naa ikke op til en samlet Indkomst af 1,000 Kr. aarlig. Folk med større Købeevne, de større Forbrugere, kunne sagtens klare sig, de behøve ikke at gaa til Smaakaarsfolk for at anmode dem om Sammenslutning for derved at faa den billigst mulige Pris. Det har jo været Tilfældet og er det aabenbart den Dag i Dag, at hvis den større Forbruger skal give den samme Pris som Smaamanden, faar han gerne sine Procenter straks. Jeg vil antage, at det samme, som finder Sted ude paa Landet, ogsaa er Tilfældet i Byerne. Den Begunstigelse have altsaa de store Forbrugere; og det er kun ved Sammenslutning, ene og alene ved Sammenslutning, at disse ubemidlede Mennesker med de smaa Indkomster kunne opnaa at gøre deres Indkøb under nogenlunde de samme Vilkaar som de store Forbrugere, men saa er det ubilligt at beskattede de Forbrugsforeninger, som kun uddele til ubemidlede Medlemmer; naar det kan konstateres, at det virkelig er ubemidlede Mennesker, der kun have liden Købeevne, og som have Fordel ved at være Medlem af en Brugsforening, bliver det dobbelt ubilligt overfor dem. I øvrigt er det jo ikke et Overskud i den Forstand, at der bør betales en Skat af det, det er nemlig en Besparselse.

Det er jo ikke alene her i Danmark, men det er over hele den civiliserede Verden, i hvert Fald i Europa, at man har saadanne Fællesforeninger og Andelsforeninger eller Brugsforeninger, om man vil — det er jo dem, der tales om i denne Forhandling, og hvor man tillige stiller Krav om at faa dem beskattede i alle Instanser; det er sagt af andre Medlemmer, at det endogsaa er tre; jeg skal nok vogte mig for at gentage, hvad andre have sagt. Her paa Medlemmernes Pladser er omdelt en Pjece, skreven af Severin

Jørgensen, Formanden for Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger. I denne gøres der opmærksom paa, at den engelske Regering har udnævnt en Komité til Undersøgelse og Overvejelse af Andelsforeningernes Skattepligt. Komiteen udtaler i sin Betænkning, at Brugsforeninger eller Andelsforeninger som saadanne, som rene Andelsforeninger, ikke bør svare Skat af det saakaldte Overskud, og jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse oplæse blot en 4—5 Linier af den Betænkning, som den engelske Komité har afgivet: „Med Hensyn til Andelsselskaber, der kun fordele Varer til sine Medlemmer og betale Overskuddet til dem i Forhold til deres Køb, finder man, at det vil være i Strid med Overhusets Afgørelse i en Sag om Dividende at anse et saadant tilbagebetalt Købeløb for en Profit, som skulde være Genstand for Beskatning.” Dette Land, som er Moderlandet til Brugsforenings- og Andelstanken, det forskaaner altsaa Andelsforeningerne for at svare Skat af deres Overskud. Jeg kunde meget ønske, at vi, der paa dette som paa saa mange andre Omraader have taget Lære af England og i mange Maader staaet os vel derved, ogsaa vilde være lydhøre overfor disse Betragtninger, som den engelske Komité har gjort gældende angaaende denne Sag. Jeg vil i Tilslutning til de før nævnte ærede Medlemmer, der have haft Ordet denne Sag vedrørende, meget ønske, at de Brugsforeninger, som kun uddele Varer til Medlemmer, fritages for Beskatning af det Overskud, som Medlemmerne faa gennem deres Forbrugsforeninger, og jeg vil gøre det, fordi det gennemgaaende er Smaakaarsfolk, som maa betale denne Skat, og fordi man i høj Grad svækker det eneste Middel, nemlig Sammenslutningen, som de have til Raadighed for at kunne gøre deres Indkøb nogenlunde paa samme Vilkaar som de større Forbrugere, og navnlig fordi Skatten ikke alene er ubillig, men efter min Mening uretfærdig. Det vil ikke komme til at gavne Forbrugsforeningerne og langt mindre de omboende Købmænd, hvis dette Forslag om Forbrugsforeningsbeskatning bliver ophøjet til Lov.

Rasmus Hansen: Inden denne Forhandling slutter, kunde jeg ogsaa have Lyst til at fremkomme med en Smule, som jeg har paa Hjertet. Jeg tror, at de allerfleste Vælgere — ja, der er sikkert ingen, som før Valgene i 1910 har anet eller troet, at der allerede efter saa kort Tids Forløb skulde blive paalagt saa store Skattebyrder som dem, der her er Tale om. Det skal